

SAMMELBAND

Bartłomiej Dobroczyński, Paweł Dybel (2016)

Od Jekelsa do Witkacego. Psychoanaliza na ziemiach polskich pod zaborami 1900-1918.

Wybór tekstów

Beitrag vom: 12.09.2016

Empfohlen von Dr. Jan Surman

Verlag Universitas

Erscheinungsort Kraków

Seitenzahl(en) 640

ISBN: 97883-242-2786-0

Kulturwissenschaften, Gender Studies, Geschichte, Jüdische Studien, Literaturwissenschaft, Pädagogik und Erziehungswissenschaften, Philosophie, Psychologie, Soziologie, sonstige

Książka przybliży polskiemu czytelnikowi bogatą recepcję psychoanalizy Freuda i Junga w polskich środowiskach inteligenckich Galicji i Kongresówki w latach 1900–1918. Złożyły się na nią artykuły, które zostały opublikowane w najważniejszych czasopismach naukowych wydawanych w tym czasie. Wybór ukazuje, jak żywe było wtedy zainteresowanie psychoanalizą wśród polskich psychologów i lekarzy (Franciszka Baumgarten, Maurycy Bornstein, Stefan Błachowski, Tadeusz Jaroszyński, Waław Radecki, Adam Wizel), z których wielu odegrało później kluczową rolę w rozwoju i popularyzacji rodzimej wersji tego nurtu. Znalazły się w tej antologii także prace znaczących postaci spoza kręgów lekarskich, jak Karol Irzykowski, Bronisław Malinowski, Leopold Wołowicz czy Stanisław Ignacy Witkiewicz, pokazujące, że zainteresowanie to zaczynało z czasem promieniować na środowiska filozoficzne, literaturoznawcze, pedagogiczne i literackie. Osobny dział stanowią przekłady prac polskich psychoanalityków, które ukazały się w renomowanych czasopismach zagranicznych i w swoim czasie wzbudziły spore zainteresowanie w kręgach fachowych, jak choćby publikacje Jana Władysława Nelkena, Ludwiki Karpińskiej i Karola de Beauraina. Jak pisze Bartłomiej Dobroczyński we wstępie, używanie określenia „polscy psychoanalitycy” w sytuacji, kiedy państwo polskie nie istniało, może budzić wątpliwości. Tym bardziej że wielu z nich – jak np. Ludwik Jekels czy Herman Nunberg – związało później swe losy ze znaczącymi ośrodkami europejskimi (Wiedeń, Paryż), a następnie wyemigrowało do Stanów Zjednoczonych. Inni zaś – jak Eugenia Sokolnicka czy Helena Deutsch – mimo że byli mocno związani z polską kulturą, nie napisali żadnego psychoanalitycznego tekstu po polsku. W dodatku znakomita większość rodzimych psychoanalityków wywodziła się z rodzin żydowskich – czuli się oni zarazem Polakami i Żydami. Ze względu na dwoistość (a niekiedy i

troistość) ich tożsamości trudno jest określić jednoznacznie, „kim” ostatecznie byli. Może jednak nie jest to konieczne, kiedy przybliżamy dzisiaj dorobek i powikłane losy tych niezwykłych postaci. Może ich heterogeniczne formy tożsamości i złożone biografie pozwalają nam z całą ostrością postawić pytania, które dotyczą nie tylko przeszłości „polskiej psychoanalizy”, ale również dziejów polskiej kultury w XX wieku. Mogą być one znakomitą okazją do pogłębionej refleksji na temat naszej „narodowej” tożsamości oraz zastanowienia się nad tym, kim chcielibyśmy być dzisiaj i w przyszłości.

SPIS TREŚCI

Spis treści

Bartłomiej Dobroczyński, *W drodze do Karlsbadu, albo powrót psychoanalizy*

CZĘŚĆ I

POLSKIE WSPOMNIENIA I DYLEMATY ASYMILACJI

Herman Nunberg (1884–1970)

Herman Nunberg, *Pamiętnik. Wspomnienia, idee, refleksje* (fragment)

Helena Deutsch (1894–1982)

Helena Deutsch, *Konfrontacja z samą sobą* (fragmenty)

Adam Wizel (1864–1928)

Adam Wizel, *Asymilacja czy polonizacja*

CZĘŚĆ II

PIERWSZE POLSKIE PRACE O PSYCHOANALIZIE. WYBÓR

A. Wprowadzenie do psychoanalizy

Ludwika Karpińska-Woyczyńska (Luise von Karpinska) (1872–1937)

Ludwika Karpińska, *O psychoanalizie*

B. Teoria

Ludwik Jekels (1867–1954)

Ludwik Jekels, *Leczenie psychoneuroz za pomocą metody psychoanalitycznej Freuda, tudzież kazuistyka*

Dyskusja nad referatem Jekelsa i psychoanalizą na I Zjeździe Neurologów, Psychiatrów i Psychologów Polskich w Warszawie 1909

Herman Nunberg (1884–1970)

Herman Nunberg, *Niespełnione życzenia według nauki Freuda*

Franciszka Baumgarten-Tramer (1886–1970)

Franciszka Baumgarten, *Teoria snu Freuda*

Wacław Radecki (1887–1953)

Wacław Radecki, *Przyczynek do analizy zastosowania w medycynie doświadczeń skojarzeniowych*

C. Perspektywa kliniczna

Ludwik Jekels (1867–1954)

Ludwik Jekels, *Szkic psychoanalizy Freuda* (fragmenty)

Jan Władysław Nelken (1876–1940)

Jan Nelken, *Badania psychoanalityczne chorób nerwowych*

Maurycy Bornsztajn (Bornstein) (1874–1952)

Maurycy Bornstein, *O odrębnym typie rozszczepienia psychicznego (reactiva)* (fragmenty)

Tadeusz Jaroszyński (1880–1933)

Tadeusz Jaroszyński, *O metodzie psychoanalitycznej Freuda i jego teoria powstawania nerwic na tle zaburzeń płciowych*

Tadeusz Jaroszyński, *Przyczynek do nauki o psychonerwicach* (fragmenty)

Adam Wizel (1864–1928)

Adam Wizel, *Zaburzenia płciowe pochodzenia psychicznego* (fragmenty)

CZĘŚĆ III

MIĘDZYNARODOWY WKŁAD POLSKICH PSYCHOANALITYKÓW. PUBLIKACJE JĘZYKU NIEMIECKIM

Jan Władysław Nelken (1878–1940)

Jan Nelken, *O rozczłonkowaniu słów w schizofrenii*

Jan Nelken, *Obserwacje analityczne na temat fantazji schizofrenika*

Ludwika Karpińska (Luise von Karpinska) (1872–1937)

Luise von Karpinska, *Przyczynek do analizy „nonsensownych” słów we śnie*

Luise von Karpinska, *Przyczynki do psychopatologii życia codziennego*

Karol de Beaurain (1867–1927)

Karol de Beaurain, *O symbolu i psychicznych uwarunkowaniach jego powstawania u dzieci*

Sándor Ferenczi, *O ontogenezie symboli*

Eugenia Sokolnicka (Kutner) (1884–1934)

Eugenia Sokolnicka, *Analiza dziecięcej nerwicy natręctw*

CZĘŚĆ IV

PSYCHOANALIZA W POLSKIM LITERATUROZNAWSTWIE, , FILOZOFII

Karol Irzykowski (1873–1944)

Karol Irzykowski, *Freudyzm i freudyści*

Otton Hewelke (1858–1919)

Otton Hewelke, *Kornelia Metella w Krasieńskiego. Studium*

Ludwika Karpińska (Luise von Karpinska) (1872–1937)

Ludwika Karpińska, *Psychologiczne podstawy freudyzmu*

Leopold Wołowicz

Leopold Wołowicz, *Jeden z problemów psychoanalizy Freuda (fragmenty)*

Stefan Błachowski (1889–1962)

Stefan Błachowski, *Problem świadomości u Freuda*

CZĘŚĆ V

PSYCHOANALITYCZNE SNY PISARZY. „BORENUS” I ANALIZA WITKACEGO

Karol Irzykowski (1873–1944)

Karol Irzykowski, *Sny Marii Dunin. Pałuba* (fragmenty)

Bronisław Malinowski (1884–1942)

Bronisław Malinowski, *Dzienniki zakopiańskie* (fragmenty)

Stanisław Ignacy Witkiewicz (1885–1939)

Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Niemyte dusze. Wstęp* (fragmenty)

Indeks osobowy

<https://www.pol-int.org/de/publications/od-jekelsa-do-witkacego-psychoanaliza-na-ziemiach-polskich?j5Q6rewycZ5HtUDXTWpx7UZE=1>